

SZEGEDI NAPLÓ

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS IRODALMI NAPILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 14 frt — kr. Negyedévre 3 frt 50 kr.
Félévre 7 frt — kr. Egy hónapra 1 frt 20 kr.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Iskola-utca, Pfann-féle ház, 21. sz.
Bérmentetlen levelek csak ismert kéztől fogadtnak el.

HIRDETÉSEKET

és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal
mérsékelt árjegyzék szerint számít.

A válság, melyet tagadnak.

Budapest, nov. 3.

Magyarország súlyos válság napjait éli.

A király haragszik. A nemzet elégedetlen és forrong. Keblében emésztő harcok dülnek. A kormány se él, se hal. (Élni nem tud, meghalni nem akar.) A nagy, hatalmas párt, amely közel tizennyolcz éve uralkodik Magyarországon, bensőleg megrokkanva, széttüzlőben, anélkül, hogy egy új, egységes elvi alapon álló erős párt képződését látnók, amely párt kezébe ragadhatná az elgyöngültek kezéből kihulló kormányrudat. Senki sem tudja, mi történik holnap. Mit reméljen, mitől féljen. Az állam hajója zátonyra jutott, ahova az ügyetlen kormányosok vezették. Se előre, se hátra. Ami a népek mai nagy versenyében annyit tesz, hogy a nemzetközi verseny pályán elmaradunk, ijesztőleg elmaradunk. S még az sem bizonyos, hogy a hajó, ha majd leszabadítják a zátonyról, nem-e vissza a felé fog indulni. (Ha a lappangó reakció szele kitor s erősebb lenne a liberalizmus légáramlatánál.)

Egyszóval: mi szegény magyarok csehül vagyunk. Nagyon csehül. Nyakig vagyunk egy nagy válságban, aminőben nem voltunk még, mióta az 1867-iki kiegyezés alapján új alkotmányos életünket éljük. Válságban, amely lelkünket megfekszi, mint egy ossziáni kőd, testünket elárasztja, mint a rheuma, amelytől minden csontja fáj a betegnek.

Idejutottunk az új alkotmányos aera huszonöt éve alatt — teljes béke közepette. Ide juttatott bennünket tizenhét esztendő alatt a szabadelvű párt, ez a páratlanul hatalmas, nagy párt, amely Tisza Kálmán elveinek szögreakasztása idején alakult meg, a híres fuzió révén, az országnak élitejéből.

Mennyi bűn, mennyi lelkiismeretlenség, mennyi kontárság kellett ahhoz, hogy ide jussunk! . . .

A király tehát haraggal távozott Gödöllőről. Fáj nekünk ezt elhinni. De el kell hinnünk, habár az officiózusok hirdetik is a renitens ellenzék megfélemlítésére; mert minden jel odamutat, hogy ezuttal az officiózusoknak igazuk van s ő fölsége ezuttal szívében nehezteléssel távozott el tőlünk. Elhiszszük annál inkább, mert belátjuk, hogy ő fölségének teljes oka van a neheztelésre, sőt a haragra.

De hát kire haragszik a király? A magyar nemzetre talán? Ez lehe-

tetlen. Ő fölsége az alatt a huszonöt év alatt, amióta fölszentelt fején nyugszik Szent-István koronája, váltig kiismerhette ezt a nemzetet és tudja, hogy ennek loyaltásához, hűségéhez szó nem férhet. Hiszen ez a nemzet koronás királya iránt való rendületlen hűségének, hódolatának és rajongó szeretetének csak nemrég is, a koronázás jubiláris ünnepélyén, oly impozáns módon adott kifejezést pártkülönbség nélkül, amely Európa bámulatát idézte föl.

Ám ha a nemzetre nem haragszik, nem haragudhatik a király, hát talán az ellenzékre neheztel, amiért ez a kettős megkoszorúzásnak idéltlen tervét meghiusította? Lehet, sőt valószínű. De akkor az is bizonyos, hogy a tanácsosai ő fölségét erről az ügyről rosszul informálták. Mert ha jól informálják vala, akkor ő fölsége csakis azokra haragudhatik s pedig teljes joggal, akik ezt a boldogtalan koszorúzási tervet hiperloyalis agyukban kifőzték.

De ha a király haragszik, haragszik a nemzet is. S miként a királynak, úgy ennek is nagy oka van a haragra. S itt már aztán nem képezheti kérdés tárgyát az, hogy kire haragszik és miért? A nemzet fölzugott haragja azokat éri, akik oda akarták vinni, hogy maga homályosítsa el a 48—49-iki szabadságharcának dicső emlékét, hogy önmagát üsse arczon azon a helyen, ahol negyvenéves gyűlöletének tárgya áll, amit szégyenostlopául tanult megismerni. — És a nemzet haragját csak növeli az a tudat, hogy nemeslelkű, atyai jóindulatu királyának szívet megszorították ugyanazok, akik őt is legszentebb érzelmeiben megsértették. Akik ügyetlenségökkal olyan veszedelmes helyzetet hoztak létre, amelyben közel vagyunk ahoz, hogy — amitől őrizzen a magyarok istene — király és nemzet között félreértések merülhetnek föl.

Most érezzük csak igazán egy nagy ember hiányát, aminő volt a maga idejében Deák Ferencz és utána Andrássy Gyula gróf, egy olyan emberét, aki egyenlő mértékben bírja a korona és a nemzet bizalmát; aki bölcs és bátor; aki nem ismer más érdeket, mint a haza érdekét; aki ismeri a dolgokat, érzelmeiket, ezek jelentőségét s a bennük rejlő igazságokat meg is meri mondani a királynak.

Olyan emberünk, akiben a nemzet bizik, volna nem egy; de ezek és a király közt válaszfalul állanak azok,

akik a hatalmat a kezökben tartják s azt onnan kibocsátani nem akarják. De hát azok, akiket a kormánypárti lelkesültség annyiszor megtett Deák és Andrássy után u. n. providenciális férfiaknak? Hát Tisza Kálmán, aki tizenöt esztendeig úgy szólván teljhatalmu ura volt Magyarországnak? Ő hallgat, mert nem kérdezik. És mi ezt nem bánjuk. Mert elmúltak azok az idők, amikor őt sokan nagynak látták ott a magasban, akik ma sajnos kénytelenek bevallani tévedésüket, hogy akit művésznek — az államművészet mesterének — néztünk, az nem volt egyéb, mint kontár.

Be fog bizonyulni, — amiről már is hallatszanak elfogulatlan hangok — hogy annak a keserü gyümölcsnek, amit most „élvezünk“, a fáját Tisza Kálmán ültette el és az ő tizenöt éves kormányzása nevelte nagyra. Szapárynak a bűne csak az, hogy ennek a vaczkortermő fának az ápoló kertésze lett, ahelyett, hogy merész kézzel kivágta volna.

Persze, minket kevésbé vigasztal az, hogy ha Szapáry elvesztette a király kegyét és elődje sem bírja a bizalmát, a fölség Fehérváry báró urban bizik meg s az ő véleményét kívánja meghallgatni a dolgok állása felől.

De hát ezen egyelőre, úgy látszik, nem lehet segíteni. Minden jel arra mutat, hogy még egyszer összeakarják férczelni azt a szakadozó köpönyegét, amit szabadelvű pártnak hívnak. Hát csak férczeljék össze, hitessék el a királylyal, hogy így lessz jó, hogy a férczelt köpönyeg új és kitartó lessz. Mi türelemmel várunk abban a biztos hitben, hogy az elnyűtt köpönyegnek nem sok használat kell már, hogy foszlányokra szakadozzon.

Akkor aztán következik a nemzet által epedve várt nagy fordulat, amikor ő fölsége elé áll a hivatott férfiú, aki fölmutatja neki a rongyot: Fölség, ezzel már nem lehet takarózni.

És a fölség azt fogja rá mondani: Lomtárba vele.

A nemzet pedig ujjongni fog reá örömeiben. És boldog lessz, miként a király is az lessz, látva az ő hű népe örömet. És elfelejti, hogy valaha megharagudott — a kontárok miatt.

Egy képviselő.

Udvari gyász. Az elhalt Olga württembergi özvegy királynéért az udvari gyász f. é. november 3-tól 12-ig fog tartani.

Bányászati tanár. Ő fölsége Mály Sándor kohóhivatali főnököt a selmeczi bányászati és erdészeti akadémián a fémkohászat rendes tanárává nevezte ki.

Bírói kinevezések. Ő felsége Mezey Albert budapesti ítélőtáblai bírót a kuriához számfeletti bírónak, dr. Karay Lajos budapesti kereskedelmi váltó törvényszéki bírót a győri ítélőtáblához bírónak nevezte ki.

A nyitrai püspöki szék betöltése. Megbízható budapesti forrásból értesülünk, hogy a kormány már döntött a nyitrai püspöki szék betöltésére nézve. E forrás szerint a dus jövedelmű nyitrai püspöki székbe Bende Imre beszercebányai püspököt helyeznék át, Beszercebányára viszont Rossival István volt orsz. képviselőt neveznék ki.

Irányi Dániel halála.

(Saját tudósítónktól.)

— nov. 3.

A képviselőház részvételéről.

Az országház homlokán gyászlobogó leng alá. Irányi Dániel halálát gyászolja ez a lobogó s azt jelenti, hogy gyászol a vesztesség fölött az egész nemzet.

A képviselőházban egyike volt azon üléseknek, melyeken elnémulnak egy rövid órára a pártusák, amikor az egész ház egy nagy vesztesség hatása alatt áll.

Midőn az elnök az ülést megnyitotta, meleg hangon emlékeztet meg a puritán hazafi elhunytáról, megtette propositióját az iránt, hogy a ház miként fejezze ki részvétét az elhunyt nemes férfiú iránt, ünnepléses jelenet következett.

A függetlenségi párt részéről Eötvös Károly, a kormánypárt részéről Bokross Elek, a nemzeti párt részéről gr. Apponyi Albert és pártja részéről Ugron Gábor szólaltak föl s egyértelműen, Irányi nagy érdemeinek hangsúlyozásával járultak hozzá, hogy a ház részvételének és elismerésének jegyzőkönyvben adjon kifejezést, hogy a megboldogult a ház költségén temetessék el, hogy koporsójára a ház koszorút helyezzen s hogy temetése napján a ház ülést ne tartson.

A kegyelet e szép megnyilvánulása után a ház majdnem vita nélkül letárgyalta az igazságügyi bizottságnak kétszázötvenhárom tagú bizottságnak egy jelentését.

Elnök: Bánffy Dezső báró.

A kormány részéről jelen vannak. Gr. Szapáry Gyula, gróf Csáky Albin, Szilágyi Dezső, Lukács Béla, Werkerle Sándor.

Elnök: Szomorú kötelességet teljesít, midőn bejelenti, hogy Nyiregyháza polgármesterétől hivatalos értesítést kapott Irányi Dániel haláláról. Egész életét hazájának szentelte, puritán jellemű, ideális gondolkodása megszerezte neki az általános tiszteletet és azért úgy véli a ház fájdalmát kifejezni, hogy Irányi Dániel érdemeit jegyzőkönyvileg méltányolják, koporsójára koszorút tegyenek, temetésén testületileg jelenjék meg a ház és szombaton, a temetés napján ne tartson ülést.

Eötvös Károly halálával fogadja elvárásait nevében a beadott indítványokat. Ők különösen fájlalhatják Irányi halálát, mert egy jó és hű barátot, vezért vesztettek benne.

Bokross Elek: Egy olyan férfiú halálánál, ki egész életét a haza és a közügyek szolgálatának szentelte s akinek önzetlen jelleme mindenkinek tiszteletét kivívta, megszűnik minden pártérdek s ő a szabadelvű párt nevében is leteszi hivatására az elismerés koszorúját. (Élénk helyeslés.)

Apponyi Albert gr.: T. képviselőház! Valamint előttem szólott t. képviselőtársam, én is mélyen érzem, hogy boldogult Irányi Dániel képviselőtársunknak halála nem csupán azon pártnak vesztessége, a melynek ő

vezére és disze volt, hanem az egész országnak, az egész hazának fájdalmát képezi. Az a páratlan, az a törhetetlen, egy hosszú életen át következetes elvhűség, a melylyel ő nemcsak a mi, de minden jövendő nemzedék elé is ragyogó példát állított (Igaz! Ugy van!), megérdemli, hogy sirassuk és emlékében tiszteljük, példájában kövessük őt (Élénk helyeslés), kiki a maga meggyőződése szerint, mindnyájan.

Ezért én hozzájárulok a tisztelet és kegyelet, teljes megemlékezés lerovásához, úgy a magam, mint elvárásaim nevében és az elnök ur javaslatait teljesen magamévá teszem. (Helyeslés.)

Ugron Gábor a 48-as párt részéről emlékezik meg a nagy halotról.

Elnök határozatilag kimondja az indítványok elfogadását.

Irányi városa.

Békés városa tegnap tartott rendkívüli közgyűlésén egyhangulag elhatározta, hogy sok éven át volt országgyűlési képviselőjét, Irányi Dánielt saját költségén kívánja temetni és e határozatáról táviratban értesítette is Justh Gyula képviselőt, a párt alelnökét, ki tekintettel a ház mai határozatára, táviratilag köszönetet mondott a város eme áldozatkészségeért és egyúttal értesítette, hogy a temetés a fővárosban fog végbemenni.

*

A besztercebányai holnap d. u. 3 órakor lesz Nyiregyházán, melyhez a képviselőház egyik tisztségviselője is lemegy Nyiregyházára, ki a függetlenségi párt küldöttségével együtt fogja a koporsót Bpestre kísérni.

*

A temetési szertartást Csávossy Béla háznagy és Justh Gyula rendezik.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése november 3-án.

A képviselőház mai ülését az Irányi-gyász vette főként igénybe.

Ezután egyes jelentések kerültek napirendre.

Elnök bemutatja Hieronymi Károly, Torontálmegye zsombolyai választókerülete országgy. képviselőjének levelét, melyben ez állásáról lemond. Elnök felhatalmaztatik az új választás elrendelésére.

Boross Béni és Görgey Béla szabadságot kapnak.

Lukács Béla keresk. miniszter beadja a keresk. miniszterium 1891-iki működéséről szóló jelentését. Kéri kiosztását.

Szell Ákos az állandó igazoló bizottság nevében Csernátony Lajost a 30 nap főtartásával igazolt képviselőnek jelenti ki.

Következik a napirend: a tényleges birtoktulajdonok telekkönyvi bejegyzésére vonatkozó javaslat tárgyalása.

Matuska Péter előadó elfogadásra ajánlja a javaslatot.

Senki sem szólalván föl, általánosságban elfogadtatik.

A részleteknél Teleszky István államtitkár a bélyegilletékre vonatkozó módosítást ad be, melyet Horánszky és Szilágyi miniszter főlshóalása után a ház a bizottsághoz utasít.

Holló Lajos főlhívja az igazságügy-minisztert a volt jász-kun kerületekben uralkodó birtokviszonyok rendezettségére. Pozitív indítványt nem tesz, de kéri a minisztert azoknak szabályozására.

Szilágyi Dezső igazságügyminiszter az illetékes tényezők meghallgatása mellett kész az ottani viszonyokat törvényhozási uton szabályozni. (Helyeslés.)

Következik a napirend: A fogház és elzárási büntetések végrehajtásáról és a pénz büntetések főlhasználásáról szóló javaslat tárgyalása.

Mandel Pál elfogadásra ajánlja a javaslatot.

Általánosságban elfogadtatik.

A részleteknél

Szilágyi Dezső miniszter ajánl módosítást, melyet elfogadnak.

Wlassics Gyula igen helyesnek látja a törvényjavaslatot, de sürgeti a javító intézetek fölállítást. Egyúttal módosítást nyújt be, melyet a ház a miniszter főlshóalása után elfogad.

A közizgazgatási törvény némely szakaszainak módosításáról szóló törvényjavaslatot

Perczel Dezső előadó elfogadásra ajánlja.

A ház általánosságban és részleteiben is elfogadja.

A legközelebbi ülés holnap 12 órakor lesz, amikor az elfogadott törvényjavaslatok harmadszor főlshóaltnak.

Horánszky Nándor kéri a miniszterelnököt, hogy a ház legközelebbi munkarendjéről főlshóalositást adjon.

Szapáry Gyula gr.: A törvényhozás legfontosabb teendője a költségvetés mielőbbi letárgyalása. De ezelőtt még a Vaskapu szabályozásáról szóló javaslatokat kell tárgyalni. A költségvetésre nézve szükséges az ülésszak bezárása és az új ülésszak megnyitása.

Horánszky Nándor a tisztségviselők fizetésének rendezéséről szóló javaslatot akarja letárgyaltatni.

Szapáry megjegyzi, hogy amennyire lehet, letárgyalatja.

Ugron Gábor a tanítói fizetés megállapításáról szóló javaslatot is letárgyalatni kívánja.

Ülés vége 12 órakor.

A kolera Szegeden.

— Az egészségügyi bizottság ülése. —

Az egészségügyi bizottság minden ki-gondolható és szükséges óvintézkedést megtett arra, hogy a lakosságot fenyegető kolera járvány veszedelmének elejét vegye. Kivétel nélkül mindenkit közelről érint mindenféle járványkérdés s a hatóság óvintézkedéseinek népszerűsítése elkerülhetetlenül szükséges lévén, minden intelligens polgárnak szoros kötelessége ott, ahol elfoglaltsággal áll szemben, tekintélyét latba vetni és azokat a kételyeket, sőt bizalmatlanságokat, melyek a köznépet a rendeletek pontos teljesítés-től visszatartják, lehetőleg el-lensúlyozni.

Tegnap a Csaba utcában történt, hogy egy kolera-gyámság betege a hatóság a barakkórházba volt kénytelen szállítani, mert saját lakásán családjától elkülöníteni nem lehetett. A beteg családja ellentállott, a gyónlövénnyel fenyegette a közegét, sőt a Csaba utcai bölcs lakók mintegy nyolczvanan sereglettek össze a kiküldötték megfélemlítésére.

Nem szólunk arról, hogy a főlshóaló és tettek komoly ok nélkül olyan bünbe keveredtek, melyert súlyosan fogja őket büntetni a fenyegető törvényszék, csak az ált előttünk, hogy milyen botor főlshóalásban élnek a csaba-utcai lakók.

Számítalan esetben meggyőződhetett mindenki arról, hogy a betegek a járványkórházban olyan gondos ápolásban részesülnek, mint a milyen gondozást nem élvezhetnének otthon azok a szegények, kiket épen szük, egészségtelen lakásukból szállit rendszerint ki a hatóság.

Akinek olyan lakása van, hogy abban elkülöníthető, azt otthon gyógykezelik, hisz aránylag is csökely azok száma, kiket a járványkórházba kelleit szállítani.

A koleraesetek szórványosan még mindig előfordulnak városunkban s ezt az állapotot nem lehet könnyen venni, itt minden mozzanatot éber figyelemmel kísérni kötelessége a hatóságnak s ebben a lakosság támogatására elkerülhetetlenül szükség van. A helyzetet aggasztónak mondani nem lehet, a mai egészségügyi bizottsági ülés a régi intézkedéseken mitsem tartott szükségesnek változtatni. „Jobb félni mint megijedni.“

Az ülés.

Rainer József főkapitány, az egészségügyi bizottság elnöke az ülést megnyitja. Azért tartotta szükségesnek a bizottságot

most meghívni, mert ma újabb gyanus betegedések voltak, a helyzetről kíván fölvilágosítást kérni a bizottságtól.

Faragó Ödön dr. jelenti, hogy 30-iká óta bejelentetett részben gyanus beteg, részben ázsiai kolerában szenvedő 10, elhalt azóta 6. Ma volt három betegedés, egy halott. A mai betegek neve: **Ábrahám József Csaba-utca 63.** **Bárkányi Borbála,** **Bartók Menyhért.** Meghalt **Kálmán Pikó József.**

Dr. Herczl Fülöp kérdi, hogy a kör-előzményeket kikutatják-e rendszerint az orvosok.

Dr. Faragó Ödön megnyugtatólag válaszol és kérdi a bizottságot, vajjon szükségesnek véli-e a kivételes intézkedéseket. Az ő véleménye szerint a helyzet nem nyugtalanító, kivételes intézkedésre okot nem tud.

A bizottság egyhangú véleménye, hogy a szórványosan előforduló esetek miatt kivételes intézkedést tenni nem szükséges.

A Dugonics-társaság.

Az irodalmi ünnepély.

Irodalmi és tudományos társaságunk életbelépését fényesebb irodalmi ünnepséggel fogja emlékeztetést tenni. Ez az irodalmi ünnepély, úgy, ahogy tervezve van — szép nyitányát képezendi a Dugonics-társaság jövőjének, melyhez joggal fűzhetjük a legreményteljesebb várakozást.

A társaság igazgató-választmánya ma tüzte ki a nagyszabású irodalmi ünnepély napját és megállapította a rendezési programmot, melynek végrehajtására egy szűkebb bizottságot küldött ki.

A Dugonics-társaság irodalmi ünnepélye, melylyel működésének megkezdését manifesztálja, november 20-ikán fog megtartatni a városi székház nagytermében. Meghívja a társaság megnyitó ünnepélyére a budapesti tudományos és irodalmi társaságokat, a központi lapokat, a vidéki kultur- és irodalmi egyesületeket, a szomszédos megyék és városok törvényhatóságait. Hazulról áldozatkész védnökét, a várost, annak törvényhatóságát, a sajtóját, a hivatali testületeket és egyesületeket. Személyre szóló meghívások a nagy közönség részére nem bocsájtának ki. Közönségünk, amelyet ott szeretnénk látni a Dugonics-társaság ünnepén, hirlapok útján invitáltatik meg. Általában mindenkit szívesen lát az irodalmi- és tudományos társaság úgy az első, mint a többi irodalmi és tudományos fölolvasó ünnepélyein.

Az ünnepély programja a közel napokban már a nyilvánosságra kerül. A rendezés munkája a mai nappal megindul.

Az igazgató-tanács ma délelőtt 10 órakor tartott üléséről a következő tudósítást adjuk: Jelen voltak: **dr. Lázár György** elnök, **Reizner János** alelnök, **Magyar Gábor** és **Lipcey Ádám** osztály-elnökök, **Ivánkó János** és **Kulinyi Zsigmond** igazgatótanács tagok, **Békéfi Antal** főtítkárs és **Kemeche János** osztálytitkárs.

Dr. Lázár György elnök beszámolt elsőnek arról, hogy Dugonics András sirjára a társaság nevében mindenszentek napján koszorút helyeztetett. Budapesti útjáról jelentette, hogy **Mikszáth Kálmán** rendes tag megígérte lejárását és az ünnepélyen fölolvasást tart. Miután ezt az igazgató-tanács örömmel tudomásul vette, tárgyalás alá vette a tervezett irodalmi ünnepély ügyét.

Egyhangulag megállapodott abban, hogy

az irodalmi ünnepély november 20-ikán délelőtt tíz órakor fog megtartatni. Megkéri a várost, hogy az ünnepély céljaira engedje át a városi székház nagytermét. Az ünnepély részletes programját később állapítja meg.

Az irodalmi ünnepélyre szóló meghívásokra vonatkozólag többek hozzászólása után a következőket határozta az igazgató-tanács.

Külön meghívókat csupán a városok, irodalmi, tudományos és egyéb kultur-egyesületek, hivatali testületek, egyesületek, központi és közvidéki lapoknak küld. Meginvitálja az összes irodalmi és tudományos egyesületeket, Szeged várost, a törvényhatóságokat, állami hivatalokat, az ipart és kereskedelmet képviselő testületeket, s egyéb hatóságokat, a vidékről Csongrád, Torontál, Bács-Bodrog, és Csanád vármegyét, e megyék törvényhatósági és rendezett tanácsú városait, hogy az ünnepélyen küldöttségek által képviseltessék magukat.

Személyre szóló meghívások az alapszabályoknak megfelelően csupán a rendes, alapító- és pártoló-tagok részére bocsájtának ki.

A nagy közönség egyenkint és összesen hirlapok útján hivatik meg.

Igy döntötte el az igazgató-tanács a meghívások kérdését.

Foglalkozott ezután az ülés a diszteremnek az ünnepélyre való beosztásával. Kimondta, hogy a diszterem ülőhelyeinek középső sorát kizárólag a női vendégek részére kívánna fenntartani. Az egyik oldal-karzatot pedig az ifjúságnak engedi át.

Ezeknek megbeszélése után az igazgató-tanács megválasztotta a rendező bizottságot, melynek tagjai: **Lipcey Ádám** az irodalmi szakosztály elnöke, **Békéfi Antal** főtítkárs és **Kemeche János** osztálytitkárs.

Egyéb ügyek.

Az irodalmi ünnepélyre vonatkozó tanácskozás befejezése után hosszas vitát keltett a szépirodalmi szakosztály előterjesztése, amely szerint aránytalannak találja a szakosztályok tagszámainak beosztását, kérvén, hogy úgy a tudományos, mint a szépirodalmi szakosztályok egyenlő számú 30—30 taggal alkotassanak meg. Hosszas tanácskozás után, melyben résztvettek: **Reizner János,** **Lipcey Ádám** és **Kulinyi Zsigmond** megállapodott az igazgató-tanács abban, hogy előbbi határozatát, vagyis a tudományos szakosztálynak 35, a szépirodalmi szakosztálynak 25 taggal való megalakítását fenntartja, azzal a módosítással, hogy ez az állapot egyelőre ideiglenesnek tekintetik.

Sajnálattal vette végül az igazgató-tanács tudomásul **Karkecz Alajos** plébános rendes tagnak lemondását, amit a kilépő tag egy megleghangu levélben azzal indokol, hogy Szabadkáról Szolnokra plébánosnak hivatott meg és így azt a terrenumot, amelyen a társaságban működhetett volna — elvesztette.

Egyéb fontos tárgyait az igazgató-választmány a legközelebb tartandó ülésére halasztotta.

Ujdonságok.

Szeged nov. 3.

Tájékoztató.

Nov. 4. Szatymazi vadászterület bérbeadása.
Nov. 4. D. u. 4 órakor iskolaszéki ülés.
Nov. 5. Csöngölei legelő bérbeadása.
Nov. 10. D. u. 2 órakor vendéglősök gyűlése a Tisza-szállóban.
Nov. 10. Ujszeged-vedresházi árm. társulat gyűlése.

Bodnár Imre †

Általános megdöbbenést keltett ma városszerte a gyászír, hogy **Bodnár Imre** kir. közjegyző meghalt. Hosszas betegsége alatt is részvétellel fordult már kórágya felé Szeged intelligenciája, mely becsülte és szerette, mint egyikét előkelő társadalmunk legrokonszenvesebb tagjainak. **Bodnár Imre,** bár nem benszülött szegedi, teljesen beleélté magát a mi viszonyainkba, résztvett minden közügyünkben és munkájával, áldozataival ott volt az első között minden esetben. Gyász éri elhunytával első sorban a mélyen sujtott családot, melyet ma tömegesen kerestek föl a résztvevő barátok, de gyász éri Szegedet is, melynek érdemes, kiváló polgára hunyt el a mindenki által becsült, szeretett férfiuban, aki hivatalos dolgaiban és a társadalmi életben egyaránt rászolgált a legnagyobb rokonszenvre. **Bodnár Imre** hosszas betegség után ma d. e. hunyt el és az e fölött érzett gyász jelül nyomban kitűzték a gyászlobogót a városházára, a kaszinóra és a **Lloyd-társulat** épületére, melynek választmányi tagja volt. Kitűzte a fekete zászlót a kézműves bank is, mely külön gyászjelentést adott ki érdemes elnökének elhunytáról. A család a következő gyászjelentést adta ki:

Özv. **Bodnár Imréné** szül. **Stampff Szidónia** a maga, valamint az összes rokonság nevében is mély fájdalommal tudatja hön szeretett férje, **Bodnár Imre** királyi közjegyzőnek, Szeged szab. kir. város köztörvényhatósági bizottsági tagjának, a szegedi kézművesbank elnökének folyó hó 3-án délelőtt 10 órakor, élete 52-ik s boldog házasságának 26-ik évében történt gyászos elhunytát. A boldogultnak földi maradványai a róm. kath. szentgyház szertartása szerint f. hó 5-én d. u. fél négy órakor a hid-utca 8. számú házban fognak beszenteltetni és a belvárosi temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szentmise áldozat f. hó 7-én d. e. 10 órakor a belvárosi szentegyházban fog megtartatni. Áldás és béke hamvaira.

— **Átutazó püspök.** **Dessewffy Sándor** megyéspüspök, aki jelenleg Makón időzik, szombaton átutazik Szegeden. A püspök Makóról Temesvárra megy haza.

— **Iskolaszéki ülés.** Meghívás. A községi iskolaszék t. tagjait f. hó 4-én délután 4 órakor a városi székház bizottsági ülés-terében tartandó iskolaszéki ülésre ez uton is tisztelettel meghívja. Szegeden, 1892. évi november hó 3-án. Az elnökség. Tárgy: A polgári fiúiskolánál üresedésben levő rajztanítói állásra kijelölés és folyó ügyek.

— **A város nevében.** Az Ujszeged-vedresházi ármentesítő társulat megkereste Szeged várost, hogy a novemberr 10-én tartandó gyűlésen képviseltesse magát. A város képviselőtében **Pálffy Ferencz** polgármester, az önként nem csoportosuló ártéri birtokosok nevében pedig **Lázár György** helyettes polgármester fog megjelenni a gyűlésen.

— **Női kereskedelmi tanfolyam.** A pótló női kereskedelmi tanfolyamra, mint már említve volt, ezideig 12 fizető és 4 tandíjmentes hallgató iratkozott be. Ilyenformán a múlt esztendei kereskedelmi tanfolyamból maradt többletet fedezetnek véve, 78 frt 75 kr deficitje van a tanfolyamnak. Az iskolaszék most átirta a tanácshoz, azt javasolva, hogy ezt a hiányt a városi tárból fedezzék. Az iskolaszék egyuttal elfogadja a tanárok díjazására vonatkozó javaslatot.

— **A városi muzeum.** A muzeumi bizottság ülést tartott ma dr. **Lázár György** h. polgármester elnöklete alatt. Jelen voltak az ülésen **Csonka Ferencz,** **Kulinyi Zsigmond,** **Lőw Immanuel,** **Magyar Gábor,** **Ob-**

lath Lipót, Reizner János bizottsági tagok és dr. Zámbo György jegyző. A bizottság megállapította a városi muzeum szervezetét és arról már a novemberi közgyűlés elé szabályzatot fog terjeszteni a megállapított elvek alapján. Ezek szerint a muzeum ügyeit szintén a Somogyi könyvtárbizottság fogja intézni, a muzeum öre Reizner János könyvtárigazgató, segédre Lázár Béla lesz, kik az ott teljesítendő munkáért szerény, 200 és 100 frtos tiszteletdíjat kapnak. A már berendezés alatt álló gyűjtemény lehetőleg mielőbb átadatik a közönség használatára és nyitva lesz — a július és augusztus hónapokat kivéve — vasárnapokon és ünnepeken, szerdán és szombaton d. e. 10—12 óráig.

— **Gyász hírek.** A fekete szegélyű szomorú nyitott levelek egymást érték ma a szerkesztőség asztalán. Mintha a halál előre megfontolt szándékkal a szép tavaszi napokat választotta volna ki arra, hogy polgáraink sorát érezhetően megritkítsa. A Bodnár Imre mélyen fájlalt halálhírén kívül még két másik gyászjelentés érkezett hozzánk. Az egyik a szegedi tanítótestület egyik munkás, tehetséges tagjának halálát tudatja.

Tóth Károly felsővárosi igazgató-tanító hűnyt el hosszas szenvedés után 62 éves korában. A boldogult harminczhat éven keresztül működött a nevelés-tanítás terén s működésének legszebb jellemvonása volt a szelidség, melylyel pályatársai s a zsenge ifjuság szívét mindig megtudta nyerni. A társadalomban mindenki által becsült egyszerű, munkás, hazafias polgár, családjában pedig szerető, gondos és példás családfő volt. Temetése f. hó 4-én délután 3 órakor lesz Dugonics-utca 10. számú házából. Áldás kísérel emlékére. Egy másik kereszt alatt id. Pálffy Sándor volt közth. biz. tagnak, Pálffy Sándor ügyvéd atyjának nevét találjuk. Egy kiterjedt nagy családnak volt elhunyt tisztviselő polgár szeretett patriarchája. A kiadott gyászjelentés következőképen hangzik: Pálffy Sándor és neje Gréf Mária, Pálffy Ernő és neje Dus Borbála a maguk, úgy az unokák és testvérek nevében fájdalomtelt szível jelentik a forrón szeretett jó atyának, nagyatyának és testvérnek, idős Pálffy Sándornak folyó hó 2-án 1/2 órakor életének 70-ik évében szívszélhűdésben történt váratlan elhunytát. A boldogult hült tetemei f. hó 4-én délután 3 órakor fognak a Széchenyi-tér 5-ik sz. házból a belvárosi sirkertben levő családi sírboltba örök nyugalomra kísértetni. Az engesztelő gyászmeáldozat pedig f. hó 5-én d. e. 10 órakor a belvárosi róm. kath. egyházban mutattatik be az egek Urának. Béke lengjen porain! Szeged, 1892. évi november hó 2-án.

— **Színész-estély.** A színügyi bizottság ma esti lakomája, melyen vendégeül látta a szintársulat tagjait, vidám, életteljes volt, aminthogy ez természetes is. Uritársaságunk egy nagy gárdája rajzolta körül udvariasággal és bókolással a szintársulat tagjait, különösen pedig annak a szebbik részét. Csakhamar nekipezdült a hangulat, mint a jófajta pezsgő, mely szint azonképen hamarosan durrogott. A bemutató olyan volt, mint mikor régi jó ismerősök találkoznak, legalább az egyik részről, a publikumot képviselő vendéglátó társaság részéről. A menü pompás volt, a peccsenyénel dr. Lázár György h. polgármester, a színügyi bizottság elnöke lendületes szép beszéddel üdvözölte és köszöntötte föl a meghívott színész társaságot, mely egy kitörő kórusban éljenezte meg a beszédet. Közben az ur legénység udvarokká csoportosult egyik-másik diva körül, egy egész fekete sereg közt incselkedett, pajkoskodott a kis Frou-Frou kecses szőke, vidám feje, mely vilányos áramot terjesztett maga körül. Általá-

ban nagyon villamos volt a levegő, különösen mikor rázendült a tánczra perdítő muzsika, mely kezdődik éjfél táján és végződik — isten tudja mikor. A jelenvolt művésznők és a mamák a következők: Horváth Paula, Horváthné, Szolinszky Olimpia, Holéczy Ilona, Pákey Margit, Kocsis Etel, Somogyiné, Hatvani Edéné, Kőmivesné, Kállai Lujza, Doroghy Laura, Taraszovics Margit, Daróczy Ilka, Holéczyne, Ebergényiné.

— **Akik pénzben váltják be a vért.** A legigazabb adó egyrésztől s a legigaztalanabb más oldalról, amelynek a fizetése iránt nem kevesebb, mint 559 ismeretlen helyen tartózkodó hátralékost kerestet a pénzügyigazgatóság: a hadmentességi adó. A legigazabb azokra, akik jelentéktelen testi hiba miatt, vagy mert hogy talán kurtábbak, mint a reglama előírja, csak hírből ismerik a katonaságot. A kacsakezűre, a vakonszületettre, féllábura igaztalan nagyon, mert hát mit tehet ő arról, hogy születésekor már nyomoréksággal verte meg az isten. A város területén 559 olyan hadmentességi adóhátralékos van, akiknek nem tudják a hollétét. A pénzügyigazgatóság most a városi rendőrséget kérte föl a lakhelyük föl-kutatására. Persze ez olyan kérelem, amelyet teljesíteni muszáj, ámbátor ahhoz sok szó fér, hogy a város polgárai által a város polgárai pénzén főtartott s a város közbiztonságának a megvédésére rendelt rendőrség miért vonatik el az ő speciális munkaköréből csak azért, hogy ilyen finanszolgálatokat teljesítsen az államnak. A kül-és belterületen szétszórva levő 559 ismeretlen tartózkodású egyén lakásának a föl-kutatása nem kevés időbe és munkába kerül. A rendőrség főtartásához az állam nem járul hozzá s egyáltalán nem érhető, hogy miért kell neki a rendeltetésével nem éppen összevágó ilyen tömeges munkát végeznie az állam részére. Ha a pénzügyigazgatóság ki akar kutatni valamit, különösen ilyen nagyobb dolgot, amely hetekre veszi igénybe több és másra hivatott emberek munkásságát, tartson magának erre a célra hivatalnokokat.

— **Egy eltűnt.** Keresik másfél nap óta, de nem találják ezt az eltűntet, aki egy szegedi fiatal hivatalnok. Otthonról elveszett, hogy hova lett, nem tudják. Ámbátor megvan, mert itt is, ott is látták, a kutatásokra az a válasz, hogy ebben a kávéházban dominózott, a másikban billiardozott. Tehát mégsem tűnt el egészen. Az eltűnése azért beszéltek, azért gyanítottak, mert tényleg egy ilyen értelmű levelet irt egyik barátjához. A mély értelmű levél utolsó sorai így szólnak: Ha valaki kifizetetlen számlával jelentkezik — küldd a pokolba, mert én oda készülők.

— **Az államfogház új lakói.** Zomborból jön két új lakó a szegedi államfogházba. Dr. Goldstein Ignác és dr. Szilágyi Vilmos. Parbjárvétségért ítélte el őket a zombori törvényszék, Goldsteint két heti, Szilágyit 8 napi államfogházra a múlt hó 30-án. Az ítéletben a felek megnyugodtak s már a napokban megkezdik a büntetések kitöltését.

— **Közuti vasuti bajok.** A gyerekek kezdik a régi praktikát. Tudvalevő, hogy régi vágyuk már apró vasuti szerencsétlenséget látni. Ebből a czélból éjente köveket raknak a közuti vasut vágányaira. Azonkívül gyutacsokat is raknak le az apró dinamitardok s a robbanások mindannyiszor félelembe ejtik a lövönat utasait. A rendőrség már lesi az apró bűnösöket.

— **Egy gyár újraépítése.** A nyáron részben leégtek az alsó tiszasoron levő Winkler-féle fatelep melléképületei és szinei. A tulajdonosok újra föl akarják ezt építeni

s a középítészeti tanács meg is adta az építkezési engedélyt. Az engedély ellen azonban főlszólt a magyar államvasutak igazgatósága s ilyenformán elrendelték a helyszíni tárgyalást. Ezen a tárgyaláson ismételve tiltakozott a magyar államvasutak képviselője a gyári melléképületek és szinek fölépítése ellen. Azt mondta, hogy mikor a tűz volt, az ott elvonuló vasuti töltésen a vasuti közlekedést be kellett szüntetni. Miután tűz ott máskor is lehet, ebből a szempontból ellene van az építkezési engedély megadásának. A kiküldött bizottság ez észrevételeket jegyzőkönyvbe vette.

— **Kolerás-rendelet a hurczolodóknak.** A hurczolodókat kétségbejti ez a legújabb belügyminiszteri kolerás rendelet, amely távirati úton érkezett ma le a hatósághoz. Azt tudatja benne a miniszter a várossal, hogy a novemberi költözökös tárgyában kiadott rendeletét kiterjeszti az összes járványlepte területekre.

— **Kitérés.** Katzki Abele szegedi illetőségű zsidó vallású fiatal ember Apatinban kikeresztelkedett. Az apatini r. k. plébánia hivataláról értesítette ma a polgármesteri hivatalt. Katzki a keresztségben Béla nevet vett föl. A zsidó anyakönyv kiigazítását kéri az apatini plébános a polgármesteri hivatal utján.

— **A dorosmai betörök Szegeden.** A dorosmai vakmerő házbetörések egyik tettese, Kovács Péter cigány az elfogatása óta egyremásra ültetgeti föl a csendőrséget. A csendőrök Dorosmán tartóztatták le ezt az embert gyanúk alapján. Kovács be is vallotta, hogy ő követte el a betörést a bátyja, Kovács János és Fahur János vásárhelyi cigány társaságában. Ez a vallomása azonban hamis, mert kiderült, hogy Fahur János ott sem volt. Az elloptott ágyneműket, tollakat keresték azután, amiket a házból elvitt, hogy hova tette. Kovács először azt mondta, hogy Szegeden adta el egy zsiárosnak a nagyobb összeget érő ágyneműket. A csendőrök bejöttek Szegedre vele s elmentek az általa megnevezett zsiárushoz. Kovács azt állította, hogy vasárnap hajnalban ennek adta el a tollakat, amit a zsiáros tagadott. Házkutatást is tartottak nála, de nem találtak semmit sem. A cigány látva, hogy ezzel a hazugságával főlcsül, hazudott egy másikat. Azt, hogy Takács Pál dorosmai lakosnak adta el s az tanította ki erre, hogy ha esetleg elfogják, azt mondja: szegedi zsiárusok vették meg tőle a lopott holmit. Ez a vallomás is hazugság volt. Ekkor a szegedi főldekre a tanyak közé vezette ki a csendőröket, onnan pedig megint tegnap be Szegedre. Most már azt vallotta az agyafurt betörő, hogy egy szegedi roszhirű házban adta el az ágyneműt. Az általa megnevezett korcsában házkutatást tartottak a csendőrök Temesváry alkapitány közbejöttével, de eredménytelenül. A cigány most meg már Szt. Mihály-telekre vezette ki, egy ot-tani tisztességes gazdáról állítva azt, hogy az az ő orgazdája. Ez is hazugság volt s Kovács Péter egyáltalán nem hajlandó megmondani, hogy hol vannak az elloptott holmik.

— **Aszfalt az iskola elé.** A belvárosi községi elemi iskola előtt tolytonosan olyan nagy a kocsiforgalom, a kocsizörgés, hogy ez nagy hátrányára válik a tanításnak. Kovács Albert iskolaszéki elnök arra kéri most a városi tanácsot, hogy az iskola előtt az utat a mostani kövezet helyett aszfaltburkolattal lássa el. Ez az aszfaltburkolat mintegy 65 méter hosszúságban lenne szük-

séges a reáliskolai liget sarkától a Jókai-utcán át a Gizella-tér felé haladva.

— **Gyermekek réme.** A difteritisz, a gyermekek réme, még mindig szedi a városban az áldozatokat. Szomorú statisztikája van eddig ennek a járványnak. 120 megbetegedés volt összesen s a betegek közül 48 meghalt, meggyógyult 62, ápolás alatt van még 10.

— **Árlejtés a városnál.** A városi köz-kórházi faszükséglet beszerzésére holnap d. e. 10 órakor árlejtés tartatik a gazdasági ügyosztályban.

— **Régen elveszett.** Hét esztendő előtt Szegedről ment hazafelé Vuity Pája szerb-kereszturi gazdaember, mikor elveszett. Állítólag beleveszett a Tisza vizébe a gyálai rét alatt. De bizonyosan nem tudják ezt, a holtteste soha sem került elő. 1885-ben történt ez s a torontálmegyei árvaszék most az elveszettnek holtta nyilvánítását akarván kimondani, országszerte körözteti Vuity Páját.

— **Az üres telkek.** A középítészeti tanács gondozza azokat az üres telkeket, melyek az építkezési alap tulajdonát képezik. Évrol-évre bérbe adják ezeket. Az 1892/93. évre is nyilvános árverésen adott tul a mérnöki tisztség ezen telkek bérletén. Bérbeadott összesen 61 telket s ezért 557 frt bérösszeget szerzett be. Az eredményt az eddig elért jövedelemhez képest aránytalanul fényesnek lehet mondani.

— **Sajtóhiba.** Az eleméri gyujtogatásról írt cikkünkben: „Varga György személyében“ helyett: „Varga György fiának, Pálnak személyében“ olvasandó. — Megemlítjük továbbá, hogy Bobornéra többen is panaszkodnak, hogy fizetésüket lehuza.

— **Sikkasztás.** Tóth Károly mesterlegény volt ezzel vádolva ma, hogy egy társának, Fischer Mózesnek elvitte az óráját és becsapta. A törvényszék tekintetbe vette, hogy nemcsak az óra, hanem Tóth Károly is föl volt az elemelés pillanatában huzva, a vádlottat öt forint pénzbüntetésre ítélte.

Tanügyi bizottságok ülése.

Az egyfolytában való tanítás.

A szegedi polgári és kereskedelmi iskolák együttes tanügyi bizottsága ma d. u. 3 órakor Lázár György dr. helyettes polgármester elnöklote alatt ülést tartott s az iskolaszéknek azon fontos átiratát tárgyalta, melylyel ez az egyfolytában való tanítást javasolja. Az átirat bőséges okokkal indokolja az indítványt és a fölhozott pedagógiai és didaktikai okokon kívül különösen azt hangsúlyozza, hogy a szegedi iskolaépület kicsiny ablakai és alacsony termei a délutáni előadások második tanóráján az előadást teljesen lehetetlenné teszi. A megoldást úgy véli célszerűnek a javaslat, ha a megszokott előadások reggel 8 órától délutáni egy óráig kellő pihenési időközök mellett egyhuzamban tartatnának. A délutáni előadásokat megszüntetnék teljesen. Az együttes bizottság többek fölszólalása után elfogadta az iskolaszék átiratát s az ez értelemben összeállított tanórarendnek érvényt adott. Az ülésen jelenvannak Lázár György elnök, Magyar Gábor, Löw Immanuel, Tóth Antal, Nagy János, Obláth Lipót, Polczner Jenő, Kulinyi Zsigmond, Arató Frigyes, Gaál Ferencz, Reizner János, Wagner Károly és Szendrőy János.

Lázár György elnök az ülést megnyitja és a már ismertetett iskolaszéki átirat tartalmát, valamint a bemutatott tanórarendet az együttes bizottság elé terjeszti.

Obláth Lipót szól először a tárgyhöz. Üdvözli az iskolaszék átiratát. Mintegy öt év óta sürgeti ezt a tanórarendet és a délutáni előadások megszüntetését, annak idején sem ellenezte ezt a tanítási elvet

senki, csodálja, hogy mindezeidig érvénybe nem lépett. Ugy tudja, hogy a szegedi reáliskolában már huzamosabb idő óta nincsenek délutáni előadások s ez sok testi és szellemi megerőltetéstől óvja meg az ifjakat. Melegen ajánlja a bizottságnak elfogadásra ezt az új tanórarendet.

Löw Immanuel. Elisméri, hogy a tanuló ifjúságnak egy huzamban 5 órán keresztül előadást hallgatni nem hasznos, sőt tapasztalata szerint a későbbi órákban a tanulók figyelme alaposan meglazul. Ennek dacára számos oka van arra, hogy a javaslat elfogadása mellett emeljen szót s ezek között, hogy szerinte a már különben is túlhalmozott fiuk így legalább minden nap délutánján lehetnek szabadon, ami az eddigi szellemi és testi megerőltetést enyhíti. Csak azt kívánja, hogy az utolsó óra — amennyire ez lehetséges, enyhe, könnyű tantárgyak előadásával legyen betöltve, u. m. torna, rajz, szépírás stb, s hogy az órák közötti idők az eddigi 15 perc helyett 20 percben legyenek megállapítva. Azt hiszi, hogy idővel a tanórák úgy is kevesbítettetni fognak, ez az egy utolsó óra elmarad majd. Elfogadásra ajánlja a javaslatot.

Nagy János pedagógiai és didaktikai szempontból kívánja megvilágítani a dolgot és a kényszerhelyzet figyelembe vételét is kérve, szintén a javaslat mellett emelt szót.

Tóth Antal érvelt a javaslat ellen és kiterjeszkedett az előtte elmondott összes indokokra. A testi nevelés szempontjából elítéli azt a fölfogást, mely a gyermekeknek az öt teljes órán át való ülést javasol. Nem részesülhetnek a huzamos előadás miatt kellő táplálékban. A figyelés okvetlenül kell, hogy meglazuljon az utolsó órákban, a tanítás kellő sikerre nem vezethet. A tananyagot így felölelni nem lehet majd jól. Ezekkel szembe állítja a felhozott érveket, a kényszerhelyzetet, melyet az iskolatermek hiányossága okoz, azt, hogy a gyermekek távol laknak szerte a városban és 12 órától délutáni 2 óráig összegyűlniök nehéz s azt hiszi, hogy inkább a zónaidő behozatala előtti tanóra-rend volna visszaállítandó.

Magyar Gábor szolt ezután. Szintén Tóth Antal előadásához csatlakozik, bár tudja, milyenek a termek, mert alkalma volt azokat megismerni és mondhatja, hogy abban az időben, mikor még a zónaidő sem volt behozva, már kénytelenek voltak sötét időjárásokról a délutáni órarendet sűrűn megváltoztatni.

Lázár György elnök ezután fölveti a kérdést s a bizottság fölállással szavazván, nagy többséggel fogadta el a javaslatot.

A polgári iskola tanügyi bizottsága tartott ezután ülést.

Uj polgári iskola.

Lázár György elnök előadja, hogy régebben fölmerült az a kérdés, hogy egy második polgári fiiskola fölállítása volna szükséges Szegeden. A város hatósága e végből részben magánaton érintkezett a vallás és közoktatásügyi miniszter illetékes osztályával, ahol azt az örvendetes eredményt érte el, hogy a vallás és közoktatásügyi miniszter hajlandóságot mutat arra, hogy Szegeden egy második polgári fiiskolát állami költségén létesítsen. Föltételül azt szándékozik kikötni a miniszter, hogy egy a már most létező polgári fiiskola és kereskedelmi középiskola, mint a majd fölállítandó új intézet is állami kezelés alá adassék s hogy az esetleges építkezéshez a város ingyen telket adjon. Azt hiszi, hogy határozatképen kimondandó lenne, mikép az iskolaszék megkeresendő, hogy intézzen kérelmet a város tanácsához olyan értelemben, mikép a tanács egy újabb polgári iskola fölállítása végett tegyen a közoktatásügyi miniszternél lépéseket.

Ezzel az ülés véget ért.

S z i n h á z.

Opera. A mi operánk, melyhez mulhatlanul föl kell tennünk a helyi „szemüveget“ — ma egy rettenetesen merész fölvonulást

engedett meg magának: a Hunyadi Lászlót, ezt a hatalmas dalmüvet akarta előadni. A megkoczkáztatott vállalkozás a nagyon udvarias és szeretetre méltó közönség részéről elég gyöngéden fogadtatott s úgy tetszett, a t. cz. opera-hallgatóság is a helyi szemüvegen keresztül nézte ezt a dolgot. Hát semmi nagyobb baj nem történt. Az operát itt-ott föl lehetett ismerni. Nem szól ez a zenekarnak, mely nagyon szépen oldotta meg föladatát, pedig az ügyes karmesternek nagyon sok dolga volt a pálczájával, a tekintetével és az ideigével a — szinpadon is.

A szorgalom, amivel a szóló szereplők a parthijaikat betanulták, mindenestre dicséretes, nem ök tehetnek róla, hogy olyan nehéz egy nagy klasszikus operát énekelni.

Ketten voltak, akik a keretből kiváltak és sok szépet és élvezetést nyújtottak: Kocsis Etel Máriája, a szép hangú fiatal énekesnő drámai hévvel énekelt és a nagy áriában bravourosan fejtette ki koloratúráját. Szépen játszott meg és énekelte Kállay (Erzsébet) az utolsó felvonás nagy áriáját. Kenedics, (László) szép tenorját különösen a második felvonásban juttatta érvényre. Perényi roppant nagy küzdelmet folytatott azzal az óriással, amit Hunyadi László énekarthijának hívnak. Volt egy pár ügyes kép, a kar se botlott valami kétségbeejtő nagyokat. A szép számu közönség azonban jobbra-balra osztotta az ismerést, a mihez a nagy szorgalomért és igyekezetért a magunkét is hozzá fűzzük.

A Pont-Biquet család, Bisson rendkívül mulattató francia vigjátéka, holnap pénteken kerül először színre. Az ügyes bonyodalommal megirt vigjátékot Náday Ferencz fordította le s a nemzeti színházban zajos sikert aratott.

Vasárnap d. u. a vörös sapka kerül előadásra, mely a multkori előadása alkalmával nagy tetszésben részesült. Juczika szerepét Doroghy Laura, a társulat fiatal subretteje fogja játszani. A többi szereplők a régiek maradnak.

Szép Darinka premiéreje vasárnap este lesz. A darabban igen sokan játszanak s mindvégig érdekes cselekménnyel bir. A népszínműben előforduló szerb dalok és tánczok igen szépek. Pompás szerepe van benne H. Pauli Mariskának.

A nagybecskereki színházdij. A összes lapokat bejárta nemrég az a hír, hogy milyen jelenet folyt le a napokban a nagybecskereki színház színpalái mögött előadás alatt. Deréki színigazgató pénztárát a város letoglalta, mert tartozott a naponkint 11 frtot kitevő árendával. Erre vonatkozólag a város közgyűlésén tegnap fölszólt dr. Brájjer Lajos képviselő s rövid indokolás után a következő indítványt terjeszté a közgyűlés elé:

„Mondja ki a képviselőtestület, hogy tekintettel azon körülményre, miszerint fölötte kívánatosnak tartja városunkban a magyar színészet állandósítását a téli időnyben, a város fölmenti a magyar színtársulatokat az előadásoknál fizetni szokott 11 forint bér alul“.

Miután a polgármester is elfogadásra ajánlja az indítványt, fölszólt Gyorgyevits Nikos dr. kp. és hosszabb beszédjében ellenzi ezt pénzügyi szempontból. Weisz Manó melegen pártolja az indítványt, mire — több szónok nem lévén — az indítványozó zárszavával él, konstatálva, hogy éppen nem csodálkozik, hogy Gyorgyevits nem pártolja a tárgyat, mert hiszen magyar ügyről van

szó. Erre meglehetősen heves vita támad, melyet végre is a szavazás zár be: az indítványt 33 szavazattal 27 ellenében elfogadják.

Törvénykezés.

Az óbecsei dráma a szegedi táblán. A kir. ítélő táblán olyan büntető ügyet tárgyalnak a jövő héten, mely már eddig is sűrűn foglalkoztatta a közvéleményt. A **Jovanovics György dr. Óbecsei ügyvéd** szándékos emberölési bűnügye ez, melyben az első foku vádhatározatot tegnap közöltük olvasóinkkal. Ezt a lélektanilag is rejtélyes ügyet **Szeles kir. táblai bíró** fogja előadni.

A szegedi esküdtszéki terem. A szegedi esküdtszék tárgyalási terme az lesz, amely a mars-téri fenyítő törvényszéki épületben most is a fenyítő bíróság tárgyalási terméül szolgál. A tágas, szép tárgyalási teremben lesz elhelyezve az esküdtszéki emelvény olyformán, hogy a törvényszéki asztalt a terem egész szélességében megnyújtják. Az asztal hátrább kerül, mint most s ennek megfelelőleg a közvádloki s ügyvédi asztalok előbbre. A terembe legközelebb berendezi a légszuszítógépet.

A sikkasztó díjok. Többször volt már ebben a rovatban említés téve **Kozár Pálról**, a fenyítő törvényszék volt díjnokáról, akit sikkasztásért három évi fegyházra ítélte az elsőfoku bíróság. A kir. tábla megváltoztatta az ítéletet, amennyiben csak másfél évi börtönt mért **Kozár**-ra. Az ítéletben **Kozár** megnyugodott.

A kir. tábla ügyforgalma. Elintézésre várt az elmúlt október hónapban a szegedi kir. ítélő táblánál 13693 polgári és 5393 fenyítőügydarab. Összesen 19086 ügy. Elintéztetett e hó végéig 7697 polgári és 2752 büntető-ügy. Összesen 10449 ügydarab. Elintézetlen maradt e hó végén 3231 polgári és 549 büntető-ügy összesen 3780 ügydarab. Október hónapban beérkezett összesen 1290 szám, melyből ülésben nyert elintézését 1211 szám, tízesen kívül 465 szám lott elintézve.

Legujabb.

Irányi halála.

Budapest, nov. 3. (A „Sz. N.” er. t.) Nyiregéházáról sürgönyzik: **Kossuth Lajos** a következő táviratot küldte **Meskó Lászlóhoz**.

Kifejezhetlen fájdalommal veszem tudomásul **Irányi Dániel** halálát, kinek elhunytában leghívebb barátom, nemzetünk jogai legszilárdabb bajnoka elvesztését gyászolom. Kérem gondoskodják, ne hiányozzék személyes és hazafias bánatom jeléül az immortális jellemű ember, rendíthetetlen hazafi és hű barát ravataláról egy koszorú, szalagján e szavakkal. Itt hagyjal bajtárs, követlek, **Kossuth**.

A koszorú már elkészült babérlevelekből, fekete szallaggal.

Budapest, nov. 3. (A „Sz. N.” er. t.) Nyiregyházáról sürgönyzik, hogy Nyiregyháza város ma délután tartott rendkívüli közgyűlésén örököltette meg **Irányi** emlékét a képviselőtestület, a tanács testületileg vesz részt a temetésen. A ravatalra koszorút helyeznek, a holttestet a város kocsiján szállítják a pályaudvarba. A nyiregyházai függetlenségi párt gyászjelentést ad ki, koszorút tesz a ravatalra. A szabolcsmegyei függetlenségi párt holnap délelőtt tart közgyűlést. Békés város képviselőjében megérkezett **Konkoly** ügyvéd azzal a megbízás-

sal, hogy a temetést rendezze, de itt értesült, hogy a temetés az ország költségén rendeztetik. A temetésen részt vesz **Kállay** főispán, a szabolcsmegyei kormánypart s koszorút tesz a ravatalra. **Kiss Albert** képviselő megérkezett. Az ország minden részéből érkeznek táviratok. Részvétőtáviratot küldött **Budapest**ről **Darányi Ignác** is. A koszorúk halmaza borítja a ravalt.

Budapest, nov. 3. (A „Sz. N.” er. t.) Irányi hagyatékában megtalálták azt a nemzetiszínű lobogót, melyet akkor kapott a pécsi választóktól, mikor visszatérte után először választották képviselővé. A szombaton végbemenendő temetésnél e zászlót, mint a megboldogult egyik legkedvesebb emlékét viszik a menet élén.

Budapest, nov. 3. (A „Sz. N.” er. t.) A fővárosi virágkereskedések kirakatait az Irányi ravatalára helyezendő koszorúk ékesítik. A függetlenségi és 48-as párt nemzeti színű szalagos koszorút tesz az elhunyt vezérnek ravatalára.

Budapest, nov. 3. (A „Sz. N.” er. t.) Irányi holtteste szombaton reggel érkezik meg a keleti pályaudvarba. Holttestét a deákterti evangélikus templomba szállítják és itt díszes ravatalra helyezik. A temetés d. u. 3 órakor lesz, melyen az egyházi szertartást **Horváth Sándor** lelkész végzi.

Budapest, nov. 3. (A „Sz. N.” er. t.) Csávossy Béla és **Justh Gyula**, a temetés rendezői, ma értekeztek a miniszterelnökkel, ki készséggel tett kivételt a kolera miatt elrendelt halottszállítási tilalomnál Irányi holttestére nézve.

A függetlenségi pártelnök kérdése.

Budapest, nov. 3. (A „Sz. N.” er. t.) A kormányparti lapok napirendre hozzák a függetlenségi párt elnök-kérdését, mivel a párt a kegyelet miatt, melylyel elhunyt elnökének emléke iránt viseltetik, e pillanatban épen nem foglalkozik. A függetlenségi párti képviselők, kik szívükön viselik a párt ügyét s minden rázkódást óhajtanak elkerülni, tudták napokkal ezelőtt, hogy Irányi többé nem tér vissza arra a helyre, melyet annyi díszszel töltött be, magánjellegű megbeszélést folytattak e tárgyban, de idő előtti e megállapodásról szólni s még inkább idő előtti a nevek emlegetése. Tény az, hogy bármily irányban oldassék meg a személyi kérdés s akárki választassék meg elnökké, a pártban politikai vezetés és különösen a választási ügyekben való intézkedések körül olyan reformok iniciálatnak, melyek a párt politikai súlyát emelni fogják. Szó van arról is, hogy a politikai vezetés választassék el a végrehajtó bizottság működésétől, ami helyes gondolat és nagy sikereket ígér mindkét téren.

A fiumei podesta jubileuma.

Budapest, nov. 3. (A „Sz. N.” er. t.) Fiuméből sürgönyzik, hogy **Ciotia** polgármesternek ezen állásában 20 éves jubileumát Fiume összes lakossága, hatóságokkal és testületekkel együtt, a szeretet, ragaszkodás s az őszinte elismerésnek sokoldalú nyilvánításával ma ünnepli. Délben a városi képviselő testület, a hivatalnoki és tanári karral együtt, testületileg mennek a podestához, üdvözlőket egy mesterileg kiállított fényes album átnyújtása mellett tolmácsolni.

Bucsuzás és jelölés Zsombolyán.

Budapest, nov. 3. (A „Sz. N.” er. t.) Zsombolyáról sürgönyzik, hogy **Hyeronymi Károly**, az államszámvevőszék elnöke, ma tartotta meg választói előtt bucsuzó beszédét. **Hyeronymi** szölt a kiegyezés politikai eredményeiről, az egyházpolitikai kérdésekről. Vele érkezett **Reissig Ede** kereskedelmi államtitkár, kit jelöltül ajánlott. **Reissig** nyomban megtartotta programbeszédét.

A bodajki választás.

Budapest, nov. 3. (A „Sz. N.” er. t.) Bodajkról érkezett távirati tudósítás szerint **br. Atzél Béla** kormányparti jelölt a függetlenségi és 48-as párti jelölttel **Nagy Ignácczal** szemben képviselővé választatott. Valószínű, hogy **Atzél Bélának** még egy harmadik választáson is keresztül kell menni, mert az idei évre érvényes képviselőválasztási listában nincs fölvéve.

Bismarck a katonai javaslatokról.

Budapest, nov. 3. (A „Sz. N.” er. t.) Lipcséből sürgönyzik: A „Neueste Nachrichten” szerint **Blum** jogtanácsos, a nemzeti szabadelvűek vezére, párbeszédet folytatott **Bismarck** herczeggel. A katonai törvényjavaslatról így beszélt a herczeg: E javaslat elfogadásának nincs meg az első feltétele, a szükségesség, mert a német haderő ugyanis elégséges, háboru veszélye nem forog föl, három évig szolgált katonákból összeállított élite csapat pedig aggasztó lenne. A katonai intézmények mai hiánya az, hogy nincs kellő számú tiszt, altiszt és ló. A birodalmi gyűlés annak kimutatása mellett, hogy honnét fedeznék a költségeket, változtatással elfogadja a javaslatot.

A kolera

Budapest, nov. 3. (A „Sz. N.” er. t.) Éjfélől esti 6 óráig 15 beteget vettek föl a barakkórházba. Meghalt hét beteg, fölgögyült kettő.

Közgazdasági táviratok.

Budapesti gabonatózsde.

Budapest, nov. 3. (A „Sz. N.” er. t.) Buzában ma a kínálat jó, a vételkedv kedvező, az irányzat szilárdabb volt és mintegy 35,000 métermázsa kelt el teljes áron.

A határidő-üzletben a déli tőzsde záratai a következők:

Buza 1892. szeptember—októberre ——
pénz, —— áru; márcz.—ápr. 7.62 pénz, 7.63 áru; tengeri szept.—okt.-re 7.72 pénz, 7.74 áru; május—júniusra 4.99 pénz, 5.— áru; zab őszre —— pénz, —— áru; tavaszra (1893.) 5.60 pénz, 5.62 áru; káposzta-repcze (1893. aug.—szeptemberre 11.50 pénz. —— áru.

Budapest, nov. 3. (A „Sz. N.” er. t.) (Délután öt órakor záródnak.)
Buza őszre 7.63—7.65
Buza tav. 7.75—7.77
Zab őszre 4.99—5.01
Káposzta-repcze 5.61—5.63
Uj káp.-repcze 1893. aug.—szept. 11.55—11.65

Budapesti terménytőzsdéről.

Budapest, nov. 3. (A „Sz. N.” er. t.) Zsiráru változatlan. Disznózsir 52 forinttal, effektív boszniai 85 darabos szilva 23.21—23.50 forinttal, szerb 100 darabos 21.45 forinttal, 85 darabos 23.21 forinttal, novemberre boszniai 85 darabos 24.10 frttal, szerb szokványsszilva 19.06 forinttal kelt. — Szilvaiz üzlettelen. Szesz: esendes. Szesz nyers osztalékolt 14.50—14.75 frton, élesztő-szesz osztalékolt 17.75—18.25 frton, szesz finomított 52.—52.50 forinton 100 liter százalékonként.

22,348/1892. sz.

832-2-2

Hirdetmény.

A külterületen lévő és városi tulajdonú képező épületek kéményeinek és füstjáróinak tisztítási vállalatára, valamint a város összes épületeinél végzendő kályhámunkák vállalatának 1893, 1895 évekre leendő biztosítása f. évi november hó 11-ik napján d. e. 10 órakor az I. tan. ügyosztályban zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

A kéményseprői vállalatra 30 frt, a kályhás munkák vállalatára 60 frt bánatpénzzel ellátandó zárt ajánlati levelek külön-külön f. évi november 11-ik napján d. e. 10 órájáig a tan. ígtató hivatalnál nyújtandók be.

Az elkészen vagy bánatpénz becsatolása nélkül beérkező ajánlati levelek figyelembe vétel nem fognak.

A közelebbi feltételek az I. tan. ügyosztálynál a hivatalos órák alatt betekintheők.

Miről az érdekeltek értesítetnek.

Szeged 1892. október hó 31-én tartott tanács üléséből.

Dr. Lázár György,
h. polgármester.

25,890/1892.

831-2-1

Hirdetmény.

A Bodomi-rét és Matyér, a Szt.-Mihálytelek alatti ártér, Menyország, Ingyenes és Kiserdő területek folyó évi november 1-től 1893. évi február hó végéig terjedő időre a helyszínen azonnali készpénzfizetés mellett téli legeltetésre folyó évi november hó 7-ik napján d. e. 9 órakor bérbeadni fognak; miről az érdekeltek értesítetnek.

Szeged szab. kir. város tanácsának 1892. okt. 31-én tartott üléséből.

D. Lázár György,
h. polgármester.

25,031/1892. sz.

830-2-2

Hirdetmény.

A város tulajdonát képező járművek és tűzoltószereknél előforduló kovács- és bogárn munkák, valamint a város lovainak gyógykezelése és patkolása iránti vállalatoknak 1893-1895. évekre leendő biztosítása ezéjából f. évi november hó 9-ik napján délelőtt 10 órakor az I. tanácsai ügyosztályban zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

A vállalatokra vonatkozó ajánlati levelek és pedig a kovács- és bogárn munkákra 100 frt, a város tulajdonát képező lovak vasolására 50 frt bánatpénzzel ellátva a tanács ígtatóhivatalnál f. évi november 9-ik napján d. e. 10 órájáig külön-külön nyújtandók be.

Az elkészen vagy bánatpénz nélkül beadandó ajánlatok figyelembe vétel nem fognak. A közelebbi feltételek a hivatalos órák alatt az I. tan. ügyosztálynál betekintheők.

Szeged, szab. kir. város tanácsának 1892. október 31-én tartott üléséből.

Dr. Lázár György,
h. polgármester.

25,152/1892. szám.

833-2-1

Hirdetmény.

A város hatósága által megrendelendő kőmives munkálatoknak 1893., 1895. években teljesítendő vállalatára nézve az I. tan. ügyosztály hivatalos helyiségben f. évi november 11-ik napján d. e. 10 órakor zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

A vállalat elnyeréseért pályázók zárt ajánlati leveleket 600 frt bánatpénzzel ellátva f. évi november hó 11-ik napján d. e. 10 órájáig a tan. ígtató hivatalnál nyújthatják be; elkészen vagy bánatpénzzel el nem látott ajánlati levelek figyelembe vétel nem fognak.

A közelebbi feltételek az I. tan. ügyosztálynál a hivatalos órák alatt betekintheők.

Szeged szab. kir. város tanácsának 1892. évi október hó 31-én tartott üléséből.

Pálffy Ferencz,
polgármester.

Bámulatos hatással bír.**Törvényesen védik.****CZERNY „TANNINGENE”**

a legjobb ólom nélküli, ártalmatlan és rögtön ható

hajfestőszer

haj és szakáll, ugymint szemöldök festésre, melylyel a legegyszerűbb módon és csak egyszeri használatnál a haj ugyanazon biztos, szép és fényes, barna vagy fekete természetes színt visszanyeri, melylyel az öszülés előtt; a színt szappannal mosás és gőzfürdő sem változtatja. **Ára 2 frt 50 kr.**

Czerny eredeti

keleti „rózsateje”

(Original Orientalische Rosenmilch)

bőrnek igen finom, vakító fehérségű és oly

fiatal, friss színt kölcsönöz,

mely más szer által el nem érhető, kitűnő még májfolt, szeplő, bőrpattanás nem szép arczszín és napsütés ellen, eltávolítja a bőrnek tisztálanságát, minden sárga és barna arczszínt és egyidejűleg alkalmas minden testrészc, fültélen átaltatni. **Ára 1 frt, Balzsamszappan hozzá 30 kr.**

CZERNY J. ANTAL,

Bécs, I., Wallfisch gasse 5. sz., a cs. kir. udvari opera közelében.

Vidéki megrendelések pontosan és utánvét mellett eszközözhetnek.

Raktár Szegeden:

Barcsay Károly
gyógyász urnál.Aradon: **Éliás Armin** illatszerész urnál.
Temesvárott: **Stefan J. Parcsay** Apothek zu Mariahilf (Fabrik). **Lugos Veres** sasgyógyásztár.

Raktár Budapesten:

Török József gyógyszerháza
király-utca 12. sz.Csak akkor valódi, ha **Czerny J. Antal** nevével van ellátva. Sziveskedjék a hirdetést esetleges szükségletének fedezésére Végett kívánni, miután ritkán jelenik meg. 208-10-5**Magyar királyi államvasutak.**

26,158/I. szhoz.

Budapest-déli üzletvezetőség.

27,149/I.

Zágrábi üzletvezetőség

Pályázati hirdetmény.**I. és II. rangú talpfák szállítása iránt.**

A m. kir. államvasutak budapest-déli üzletvezetősége az 1893. évre szükségletű mintegy 35,700 darab első és 17,000 drb. másodrangu talpfa szállítására nyilvános pályázatot hirdet.

A talpfák 5%-ának ütközési, 95%-ának pedig közbenső talpfának kell lennie. Ajánlható tölgy és telítetlen, vagy telített bükk talpfa. Ha telített bükk talpfa ajánlatik, a telítési mód az ajánlatban pontosan körülírandó.

Az üzletvezetőség fentartja magának a jogot, hogy szükségletét tetzése szerint tölgy, vagy bükk talpfával fedezhesse, hogy a kiirt mennyiséget 25%-al felemelhesse, vagy leszállíthassa.

A talpfák 1893. évi február hó 1-től szeptember hó végéig egyenlő havi részletekben szállítandók be.

A pályázati feltételek valamennyi üzletvezetőségnél betekintheők s a budapest-déli üzletvezetőség által díjtanul kiszolgáltatnak, esetleg posta után megküldetnek.

A szállítási feltételek szintén betekintheők valamennyi üzletvezetőségnél, de csak készpénzfizetés mellett szerezhethők meg a m. kir. államvasutak igazgatóságának nyomtatványtárában (Budapest Andrásy-ut 73/75.)

Az általános szállítási feltételek 1 példánya 25 kr., a különleges szállítási feltételek 1 példánya 15 kr.

Az ajánlatok legkésőbb 1892. november 15-én déli 12 óráig nyújtandók be, a bánatpénz pedig november 14-ének déli 12 órájáig teendő le budapest-déli üzletvezetőségnél.

Budapest, 1892. október hó 12.

Az üzletvezetőség.

(Utánnyomás nem díjaztatik.)

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetősége részére az 1893. évben szükséges:

2206	darab	I. rangú	ütközési
12,504	"	I. "	közbenső, továbbá
4515	"	II. "	ütközési és
25,585	"	II. "	közbenső tölgy, vagy bükk

talpfa szállítása iránt ezennel nyilvános pályázatot hirdet. Az ajánlatok f. é. november 15-ig a zágrábi üzletvezetőséghez beterjesztendők.

Ajánlható tölgy és telítetlen, vagy telített bükk talpfa.

Ha telített bükk talpfa ajánlatik, a telítési mód az ajánlatban pontosan körülírandó.

Fentartjuk a jogot, hogy a kiirt szükséglet tetszésünk szerint tölgy vagy bükk talpfa által fedeztessék és hogy a szállításra átengetendő mennyiség tetszésünk szerint 25%-al felemeltessék vagy leszállíttassék.

A 5% bánatpénz f. é. november hó 14 én a zágrábi üzletvezetőség gyűjtőpénztárában leteendő.

A 129,381/91. általános és a 21,987/92. sz. különleges szállítási feltételek a nyomtatványtárnál a megfelelő összeg (15, illetve 25 kr.) lefizetése mellett szerezhethők meg.

Zágráb, 1892. október 11-én.

Az üzletvezetőség.